

paragraf rättad, hvarföre jag tager mig friheten föreslå, det Riksdagen för sin del måtte besluta,

att uti 87 § 2 mom. Regeringsformen ordet »samtycke» utbytes mot ordet »utlåtande».

Stockholm den 28 Januari 1885.

A. Magnusson,
från Östergötland.

N:o 51.

Af Herr **W. Gibson:** *Om tillägg till Kongl. kungörelsen den 30 November 1876 angående försäljning af vin m. m.*

Den till hvarje Riksdag återkommande frågan om inskränkning i försäljningsrätten till vin- och maldrycker utvisar tillräckligt tydligt, att gällande förordning icke tillfredsställer allmänhetens kraf på skydd mot det missbruk och de oordningar, hvartill en allt för ringa begränsad handelsfrihet med dessa varor föranleder.

Icke blott det ständigt växande antalet nykterhetsvänner, utan äfven en stor del af den i fråga om deras verksamhet fristående landtbefolkningen hafva derföre med missmod iakttagit, huruledes hvarje sträfvan till nykterhetens befrämjande blifvit af senaste Riksdagar, ehuru väl med ringa röstpluralitet, tillbakavisadt.

Såsom skäl för afslag har hufvudsakligen blifvit anfördt, att näringsfriheten, genom en ytterligare skärpning i lagstiftningen om handel med vin och maldrycker, skulle i betänklig grad inskränkas till skada för yrkesidkarne.

Villigt erkänner jag, att en dylik inskränkning kan leda till obehagliga följder, om den tillämpas på maldrycker, men vågar påstå, att

förhållandena ställa sig helt annorlunda hvad beträffar vinet, hvars inhemska tillverkning torde ännu icke hafva nått någon så stor eller berömvärd utveckling, att densamma genom lagstiftningen bör främjas eller bemötas med allt för långt drifven grannlagenhet, utan manar försigtigheten tvärt om att hämma en sig redan utvecklande bedräglig vinindustri, framkallad af strängare bränvinslagstiftning och andra dermed sammanhängande åtgärder. Att en synbarligen så lönande industri, som den att tillverka vin, skall oförmodadt skyndsamt uppblomstra, torde man med säkerhet kunna antaga, helst när dess syfte i sjelfva verket är att på näringsfrihetens grundval genom hvem som helst försälja bränvin, visserligen af svagare och mera utspädd beskaffenhet, men likafullt af för helsan mindre gynsam natur.

Icke heller har den åtrådade lagförändringen afsett vinhandelns fullständiga upphörande, utan blott ett sådant ordnande, att opålitliga eller olämpliga personer förmenas att sådan handel omhänderhafva, och har behofvet af en så beskaffad förändring visat sig mest påfallande inom den i städernas omedelbara närhet belägna landsbygden.

Gent emot denna ifrågavarande näringsfrihet uppreser sig ett annat lika högt och högre mål i den filantropiska verksamhet, som med så erkännansvärd ifver utvecklas af alla vänner till nykterhet, ordning och medbröders förbättring. Det är, enligt mitt förmenande, statens pligt att understödja dem i deras lofvärda sträfvan.

När man betänker, att det vin, som försäljes hos landthandlande, nästan uteslutande utgör en produkt, bestående af socker, sprit, vatten och essencer, med en från 12 till 20 % stor alkoholhalt, hvarigenom dess rusgifvande beskaffenhet betydligt öfverskrider ölets; att kontrollen af vinets alkoholhalt dessutom endast med kostnad, besvär och svårighet kan öfvervakas och prövas; och att hvarje landthandlande utan någon anmälan eller tillstånd eger rätt att hålla vin till salu, så framgår det tydligt nog, att betänkliga oordningar häraf uppkomma, för hvilka författningen visserligen stadgar påföljd, men på ett så opraktiskt sätt, att dessa oordningar endast undantagsvis kunna ledas i bevis och sakfällas, hvarför äfven de berättigade klagomålen icke längre böra förbises, men sådan ändring i författningen vidtagas, att ordentliga och stillsamma samhällsmedlemmar erhålla större säkerhet till person och egendom.

Uti städerna är denna trygghet öfvervakad af polisen, och derföre torde vinhandeln der utöfva mindre farlig verkan än på landsbygden, der polis saknas. Äfvenledes skulle man lättare kunna tänka sig ett intrång i näringsfriheten genom skärpta lagbestämmelsers tillämpning på den inom städerna i större omfattning bedrifna vinhandeln.

Till ärendets ytterligare belysning får jag hänvisa till de under föregående riksdagar lemnade fullt utredande motioner och anföranden, samt till 1883 års Första Kammars Tillfälliga Utskotts (N:o 2) Utlåtande N:o 2 och Andra Kammars Tillfälliga Utskotts (N:o 1) Utlåtande N:o 3 och N:o 8.

Då rättigheten att försälja vin till afhemtning lika litet bör *få tagas* af hvem som helst, som rättigheten att försälja denna dryck till förtäring på stället, enär i bådadera fallen lika stor vikt måste fästas vid den persons lämplighet, som förestår rörelsen;

då skillnaden emellan utskänkning till förtäring på stället och till afhemtning, som torde kunna anses ligga deri att i förra fallet samlif å krog med dess faror för den ruslystne uppstår, i verkligheten blifver mindre än lagstiftarne synas hafva tänkt sig, enär vid försäljning till afhemtning ingen kan hindra de på rusdrycker begifne att föra krog-lif utomhus, att på allmänna vägar, vid hvilka oftast landthandlande slå sig ned, och i öfrigt hvar som helst samlas och berusa sig;

då faran, som man velat förebygga med bestämmandet af vissa föreskrifter för vins m. m. förtäring på stället, icke ligger deri att drycken förtäres på stället, utan deri att drycken är lätt åtkomlig för allmänheten; men samma fara uppstår, då rättighet lemnas åt hvem som helst att utan några vilkor försälja vin till afhemtning;

då bestämmelsen, att landthandlande och i öfrigt hvem som helst får till afhemtning hålla ifrågavarande dryck till salu, gör det omöjligt för en kommun att inom sig motarbeta dryckenskapen och, så som föreskrifves i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet, vårda sina egna ordningsangelägenheter, så får jag härmed föreslå:

att skrifvelse aflåtes till Konungen med anhållan att, med öfverensstämmande ändring af § 8 i Kongl. förordningen af den 18 Juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet, uti Kongl. Förordningen af den 18 September 1874 angående villkoren för försäljning af vin m. m., jemte dertill hörande Kongl. kungörelsen af den 30 November 1876, måtte emellan nuvarande § 13 och § 14 insättas en särskild § af hufvudsakligen följande innehåll:

»Vill landthandlande till afhemtning hålla vin till salu, göra skriftligen derom ansökan hos kommunalnämnden i orten, samt foga vid ansökningen betyg om god frejd och uppgift å det ställe der försäljnin-

gen skall ega rum. Med ansökningen förfäres vidare lika med hvad stadgadt blifvit i § 2 om utskänkning»; samt att, beträffande ansvaret för öfverträdelse häraf, senare delen af § 11 mom. 1 orden »som i § 8» måtte erhålla tillägget »och §»

Om remiss till ett Tillfälligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1885.

Will. Gibson.
